

Briuselis, 2022 m. kovo 30 d.
(OR. en)

7767/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0091 (NLE)

FISC 88
ECOFIN 292

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. kovo 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENIUI

Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 136 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMO, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 136 final.

Pridedama: COM(2022) 136 final

Briuselis, 2022 03 30
COM(2022) 136 final

2022/0091 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹ (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, kuriomis nukrypstama nuo tos direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2021 m. rugpjūčio 5 d.) Lenkijos Respublika paprašė leidimo nukrypti nuo PVM direktyvos 218, 226 ir 232 straipsnių, kad galėtų nustatyti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką.

Vėlesniu raštu (jį Komisija užregistravo 2022 m. vasario 9 d.) Lenkija pakeitė savo prašymą. Lenkija atitinkamai prašo leidimo nukrypti tik nuo PVM direktyvos 218 ir 232 straipsnių ir nurodo, kad privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka būtų taikoma tik Lenkijos teritorijoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims.

Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2021 m. spalio 21 d. raštu Komisija apie Lenkijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2021 m. spalio 22 d. raštu Komisija pranešė Lenkijai turinti visą informaciją, būtiną prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Lenkija, remdamasi PVM direktyvos 395 straipsniu, pateikė prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kad ji galėtų įgyvendinti prievolę išrašyti elektronines sąskaitas faktūras, tvarkomas per nacionalinę e. sąskaitų faktūrų sistemą (toliau – sistema „KSeF“), susijusias su visais sandoriais, kuriuos vykdant išrašyti sąskaitas faktūras reikalaujama pagal Lenkijos PVM teisės aktus. . 2022 m. vasario 8 d. rašte buvo nurodyta, kad specialioji priemonė taikoma tik Lenkijos teritorijoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims.

Taip pat reikėtų pažymėti, kad apmokestinamieji asmenys turės perduoti į sistemą „KSeF“ konkrečią informaciją apie tam tikrus sandorius, kurių pagal Lenkijos PVM taisyklės sąskaitose faktūrose dokumentuoti nereikalaujama, pavyzdžiui, apie prekių įsigijimą Bendrijos viduje ir tarpvalstybinį paslaugų teikimą. Kadangi pagal Lenkijos PVM teisės aktus tokių sandorių sąskaitų faktūrų išrašyti nereikalaujama, šiai prievolei nuo PVM direktyvos leidžianti nukrypti nuostata nėra reikalinga.

Lenkija mano, kad bendros prievolės išrašyti elektronines sąskaitas faktūras įvedimas būtų labai naudingas kovojant su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu, o kartu padėtų supaprastinti mokesčių surinkimą. Priemonės įgyvendinimas paspartins viešojo sektoriaus skaitmenizaciją. Priemonė taip pat padės padidinti apmokestinamiesiems asmenims skirtų procesų automatizaciją ir taip supaprastinti mokesčių prievolių vykdymą. Pavyzdžiui, išrašant e. sąskaitas faktūras gauta informacija leis automatiškai užpildyti PVM deklaracijas ir sumuojamąsias ataskaitas bei paspartinti PVM grąžinimą.

PVM direktyvos 218 straipsnyje numatyta valstybių narių prievolė sąskaitomis faktūromis laikyti visus rašytinės ar elektroninės formos dokumentus ar pranešimus. Todėl Lenkija norėtų gauti leidimą taikyti nuo šio PVM direktyvos straipsnio nukrypti leidžiančią nuostatą, kad Lenkijos mokesčių administratorius galėtų sąskaitomis faktūromis laikyti tik elektroninio formato dokumentus.

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

PVM direktyvos 232 straipsnyje reikalaujama, kad elektroninė sąskaita faktūra būtų išrašoma tik tada, jei sutinka gavėjas. Todėl Lenkijoje nustatant prievolę išrašyti elektronines sąskaitas faktūras reikia nukrypti nuo šio straipsnio, kad sąskaitą faktūrą išrašiusiam asmeniui neberekėtų gauti gavėjo sutikimo, kad sąskaita faktūra būtų siunčiama elektroniniu formatu.

Lenkija teigia, kad privaloma e. sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka, taip pat reikalavimas pateikti papildomus sandorių duomenis, labai pagerins mokesčių administratoriaus galimybes vykdyti analizes. Tai padės veiksmingiau užkirsti kelią pažeidimams ir juos nustatyti, todėl bus lengviau kovoti su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu. Visų pirma tai leis Lenkijos mokesčių administratoriui automatiškai tikrinti, ar deklaruotas PVM atitinka sumokėtą PVM. Tai taip pat leis sklandžiau ir tiksliau patikrinti mokesčių mokėtojų pateiktus prašymus gražinti PVM. Be to, šia priemone bus papildytos kitos priemonės, kurias Lenkija nustatė kovodama su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir modernizuodama PVM sistemą, pavyzdžiui, bendros audito bylos PVM tikslais priemonę, išskaidyto mokėjimo mechanizmą, finansinių srautų elektroninės analizės sistemą (STIR) ar mažmeninės prekybos sektoriaus stebėsenai skirtą internetinę fiskalinių kasų sistemą.

Prievolė išrašyti elektronines sąskaitas faktūras bus taikoma visiems sandoriams, kuriuos vykdo Lenkijos teritorijoje įsisteigę apmokestinamieji asmenys ir kurių sąskaitas faktūras išrašyti privaloma pagal Lenkijos PVM įstatymą². Taip pat reikėtų pažymėti, kad į sistemą „KSeF“ bus siunčiama konkreti informacija apie tam tikrus sandorius, kurių sąskaitų faktūrų išrašyti nereikalaujama. Tai – prekių įsigijimas Bendrijos viduje ir tarpvalstybinis paslaugų teikimas, kai pirkėjas arba paslaugų gavėjas PVM privalo mokėti Lenkijoje. Kadangi pagal Lenkijos PVM teisės aktus tokių sandorių sąskaitų faktūrų išrašyti nereikalaujama, šiai prievolei nuo PVM direktyvos leidžianti nukrypti nuostata nėra reikalinga. Šios informacijos rinkimas leis automatiškai užpildyti PVM deklaracijas ir sumuojamąsias ataskaitas.

Prievolė išrašyti elektronines sąskaitas faktūras naudojantis sistema „KSeF“ bus taikoma visiems Lenkijos teritorijoje įsisteigusiems mokesčių mokėtojams, vykdantiems veiklą, kurios sąskaitas faktūras išrašyti reikalaujama pagal Lenkijos PVM taisyklės Lenkijos teritorijoje. Ji bus taikoma ir apmokestinamiesiems asmenims, kuriems taikoma PVM direktyvos 282 straipsnyje nurodyta mažosioms įmonėms skirta išimtis. Tačiau privalomų elektroninių sąskaitų faktūrų modelio įgyvendinimas nepaveiks nei užsienio mokesčių mokėtojų, kurie sandorių Bendrijos viduje arba tarpvalstybinio paslaugų teikimo tikslais neprivalo registruotis PVM mokėtojais Lenkijoje, nei mokesčių mokėtojų, kurie yra registruoti PVM mokėtojais Lenkijoje, bet nėra įsisteigę jos teritorijoje. Šis modelis tokiais atvejais taip pat neturės įtakos klientų teisei gauti popierines sąskaitas faktūras.

Apmokestinamieji asmenys galės išrašyti ir pateikti struktūruotas elektronines sąskaitas faktūras naudodamiesi sistema „KSeF“. Šiuo tikslu Lenkijos finansų ministerija pasiūlys kelias nemokamas priemones: internetinę programėlę „e-Mikrofirma“, prie kurios išmaniuoju telefonu arba internetu galės jungtis bet kuris mokesčių mokėtojas, prisijungęs prie „e-Urząd“ (e. biuro)³. Įmonės taip pat galės rengti struktūruotas elektronines sąskaitas faktūras naudodamosi savo finansų ir apskaitos programine įranga ir, gavusios atitinkamą patvirtinimą, per taikomosios programos sąsają siųsti jas į sistemą „KSeF“. Šiuo tikslu mokesčių

² 2004 m. kovo 11 d. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas (Lenkijos įstatymų leidinys, 2021 m., 685 punktas, su pakeitimais).

³ Centralizuota sistema, kuri, kaip nurodo Lenkija, leidžia visus mokesčių reikalus tvarkyti internetu. „E-Urząd“ – tai projektas, pagal kurį mokesčių mokėtojams bus suteiktos internetinės priemonės, kuriomis bus palengvintas mokesčių prievolių vykdymas, įskaitant tai, kad mokesčius bus galima sumokėti naudojantis internetine elektroninių mokėjimų paslauga.

mokėtojams arba jų įgaliotam asmeniui tereikės patvirtinti savo tapatybę naudojant vieną iš viešai prieinamų priemonių.

Elektroninės sąskaitos faktūros turės būti patvirtintos sistemoje „KSeF“. Patvirtinta elektroninė sąskaita faktūra bus laikoma gauta, o gavėjas iš karto galės ją peržiūrėti arba parsisiųsti. Sutrikus sistemos „KSeF“ veikimui, interneto svetainėje bus rodomas pranešimas apie tai, kad sistema naudotis nėra galimybės. Siekiant užtikrinti, kad mokesčių mokėtojų sąskaitos faktūros būtų tvarkomos sklandžiai, tokiems atvejams yra sukurta atsarginė procedūra. Tokiu atveju įmonės sąskaitas faktūras galės išrašyti naudodamosi savo apskaitos programine įranga.

Lenkija teigia, kad ši priemonė suteiks apmokestinamiesiems asmenims naudos, pvz., administratorius teiks sąskaitų faktūrų saugojimo ir archyvavimo paslaugą, sąskaitų faktūrų nebereikės spausdinti ir rankiniu būdu įvesti į apskaitos sistemas, sąskaitų faktūrų bus neįmanoma prarasti, apskaitos procesai bus automatizuoti, o mokesčių ir ataskaitų teikimo prievolės bus supaprastintos.

Siekdama kuo labiau sumažinti priemonės poveikį apmokestinamiesiems asmenims ir sudaryti jiems sąlygas sklandžiai prisitaikyti prie šios privalomos tvarkos, Lenkija įdiegė savanoriško elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo modelį (jis įsigaliojo 2022 m. sausio 1 d.), pagal kurį vis dar reikalaujama gavėjo sutikimo dėl elektroninės sąskaitos faktūros naudojimo. Iki tol, nuo 2021 m. spalio mėn. vykdant e. sąskaitų faktūrų bandomąją programą buvo sudarytos sąlygos sistemą išbandyti su verslininkais.

Atsižvelgiant į plačią nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, svarbu užtikrinti būtinus tolesnius veiksmus pagal šią nukrypti leidžiančią nuostatą. Visų pirma, priemonės poveikio kovai su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir poveikio apmokestinamiesiems asmenims atžvilgiu. Jeigu Lenkija norėtų pratęsti nukrypti leidžiančios priemonės galiojimo laikotarpį, iš jos būtų reikalaujama kartu su pratęsimo prašymu pateikti šios priemonės veikimo ataskaitą. Toje ataskaitoje turėtų būti įvertintas priemonės veiksmingumas kovojant su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir supaprastinant šio mokesčio surinkimą. Į ataskaitą, be kita ko, turėtų būti įtrauktas priemonės poveikio apmokestinamiesiems asmenims vertinimas, visų pirma, vertinimas, ar nepadidėjo jiems tenkanti administracinė našta ir reikalavimų laikymosi išlaidos.

Nukrypti leidžiančią nuostatą siūloma leisti taikyti nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Remiantis PVM direktyvos 218 straipsniu, popierinės ir elektroninės sąskaitos faktūros turi vienodą galią, nes jame numatyta, kad valstybės narės sąskaitomis faktūromis laiko rašytinės ar elektroninės formos dokumentus ar pranešimus. Pagal PVM direktyvos 232 straipsnį naudoti elektronines sąskaitas faktūras galima tik gavus gavėjo sutikimą. Iš tikrųjų, pagal Lenkijoje numatomą privalomą elektroninių sąskaitų išrašymo tvarką būtų nukrypstama nuo šių dviejų nuostatų.

Nukrypti leidžiančią nuostatą gali būti leista taikyti remiantis PVM direktyvos 395 straipsniu, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui. Lenkija paprašė leisti taikyti nukrypstančią priemonę, kad galėtų kovoti su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, taip pat tam, kad būtų paprasčiau rinkti mokesčius. Remiantis Lenkijos pateikta informacija, nukrypti leidžianti nuostata yra suderinama su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis.

Panašus leidimas, kuriuo Italijai ir Prancūzijai buvo leista nukrypti nuo PVM direktyvos 218 ir 232 straipsnių ir įdiegti privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, buvo suteiktas Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/593⁴ ir Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/133⁵.

Galiausiai reikėtų pažymėti, kad 2020 m. Komisija priėmė *Komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“*⁶. Vienas iš šiame veiksmų plane numatytų veiksmų – priimti Komisijos pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl prievolių teikti PVM ataskaitas modernizavimo. Kaip nurodyta veiksmų plane, šis pasiūlymas, be kita ko, turėtų padėti supaprastinti ataskaitų teikimo mechanizmus, kuriuos galima taikyti vidaus sandoriams. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, taip pat bus išnagrinėta būtinybė e. sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką taikyti plačiau. Todėl nukrypti leidžianti nuostata, kurią prašo leisti taikyti Lenkija, atitinka Komisijos siekiamus veiksmų plane nustatytus tikslus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

PVM direktyvos 395 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojimas.

Nustačius privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką, atsiras pokyčių apmokestinamiesiems asmenims. Siekdama padėti jiems tam pasirengti, Lenkija nuo 2022 m. sausio 1 d. įdiegė savanoriško e. sąskaitų faktūrų išrašymo modelį, o iki tol vykdė bandomąją e. sąskaitų faktūrų programą, leidusią sistemą išbandyti su verslininkais. Lenkija taip pat suteiks nemokamų priemonių, padėsiančių laikytis elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo prievolės, o Finansų ministerija ir Nacionalinė mokesčių administracija (toliau – NMA) vykdys išsamią informacinę kampaniją stengdamosi mokesčių mokėtojus supažindinti su naujomis PVM sąskaitų faktūrų išrašymo taisyklėmis.

Apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma PVM direktyvos 282 straipsnyje nurodyta mažosioms įmonėms skirta išimtis, patenka į priemonės taikymo sritį. Lenkija mano, kad jų įtraukimas yra pagrįstas, taip siekiant užkirsti kelią PVM slėpimui ir vengimui. Lenkijos valdžios institucijos nustatė pažeidimų, susijusių su mažųjų įmonių atleidimu nuo PVM, – ne apie visus įvykdytus sandorius buvo pranešama, verslo veikla buvo dirbtinai išskaidoma, kad nebūtų viršyta nustatyta riba.

⁴ OL L 99, 2018 4 19, p. 14.

⁵ OL L 20, 2022 1 31, p. 272.

⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2020-07/2020_tax_package_tax_action_plan_en.pdf

Be to, iš NMA atliktos analizės matyti, kad didžiąją dalį dingusio prekiautojo sukčiavimo⁷ ir sukčiavimo naudojant suklastotas sąskaitas faktūras vykdo labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių grupei priklausančios įmonės. Tokias įmones įpareigojus privaloma tvarka išrašyti elektronines sąskaitas faktūras, bus galima vykdyti veiksmingesnę stebėseną ir tokius pažeidimus nustatyti veiksmingiau.

Lenkija teigia, kad parengiamasis darbas, atliktas naudojant savanoriško elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo modelį, ir priemonės, kuriomis mokesčių mokėtojai galės naudotis vykdydami šią prievolę, taip pat elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo privalumai ir nauda stipriai nusvers mažųjų įmonių investicijas, kurių prireiks pritaikant savo sistemas. Lenkijos valdžios institucijų skaičiavimais, šios investicijos bet kuriuo atveju nebus didelės.

Be to, nukrypti leidžianti nuostata bus taikoma ribotą laiką, o jei Lenkija norės pratęsti priemonės galiojimą, ji turės pateikti šios priemonės veikimo ir veiksmingumo ataskaitą.

Todėl speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – kovoti su mokesčių slėpimu ir supaprastinti mokesčių surinkimą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Poveikio vertinimas**

Prievolė išrašyti elektronines sąskaitas faktūras turės įtakos tiek mokesčių administratoriams, tiek apmokestinamiesiems asmenims.

Lenkija tikisi, kad privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka padės sugriežtinti ir modernizuoti Lenkijos PVM sistemą, kad ji taptų atsparesnė sukčiavimui ir kitiems pažeidimams. Ji padės automatizuoti prieigą prie įvairesnių duomenų, ta prieiga taps spartesnė, tad gerės mokesčių administratoriaus galimybės vykdyti analizę. Lenkijos vertinimu, ji padės padidinti biudžeto pajamas maždaug 1,8 mlrd. PLN per metus. Šios papildomos pajamos bus gautos sumažinus dingusio prekiautojo sukčiavimo PVM mastą ir sumažinus nepagrįstai gražinamo PVM sumas. Lenkija teigia, kad šie įverčiai yra konservatyvūs, juose neatsižvelgiama į pajamas, kurių gali būti gauta, jeigu sistema „KSeF“ padėtų nustatyti kitus su PVM susijusius pažeidimus, pavyzdžiui, atvejus, kai pranešama ne apie visus mažmeninės prekybos sandorius, ir būtų surenkama daugiau pajamų mokesčių.

Diegiant bendrą privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką valstybės biudžetas patirs su sistemos kūrimu ir technine priežiūra susijusių išlaidų, taip pat su sąskaitų faktūrų saugojimo infrastruktūra susijusių išlaidų, o duomenų bazei vėliau didėjant – su laipsnišku analitinių pajėgumų didinimu susijusių išlaidų. Lenkijos vertinimu, su sistemos „KSeF“

⁷ Dingusio prekiautojo sukčiavimas – tai toks sukčiavimas, kai prekiautojai parduoda prekes ar suteikia paslaugas, surenka PVM iš savo klientų, o tada dingsta, iš klientų surinkto PVM mokesčių nepervedę mokesčių administratoriui.

diegimu ir technine priežiūra susijusios išlaidos 2021–2026 m. iš viso sudarys apie 161,2 mln. PLN.

Apmokestinamieji asmenys dėl privalomos elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarkos patirs išlaidų – jos daugiausia bus susijusios su būtinybe pritaikyti savo apskaitos sistemas. Tačiau sąskaitų faktūrų išrašymo naudojant sistemą „KSeF“ išlaidos bus labai mažos, daug mažesnės negu išrašant popierines sąskaitas faktūras. Kad šios išlaidos būtų kuo mažesnės, Lenkijos finansų ministerija suteiks nemokamų struktūruotų elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo ir tvarkymo priemonių.

Todėl Lenkija nemano, kad apmokestinamieji asmenys patirs reikšmingų išlaidų, ypač palyginti su nauda, kurios jie gaus, įvedus elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo modelį. Lenkija teigia, kad įdiegta privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka apmokestinamiesiems asmenims suteiks daug naudos, pavyzdžiui, administratorius teiks sąskaitų faktūrų saugojimo ir archyvavimo paslaugą, sąskaitų faktūrų nebereikės spausdinti ir rankiniu būdu įvesti į apskaitos sistemas, automatizavus apskaitos procesą, sumažės klaidų, duomenimis verslo partneriai galės keistis sparčiau. Naudos suteiks ir mokesčių bei ataskaitų teikimo prievolių supaprastinimas, pavyzdžiui, deklaracijos ir sumuojamosios ataskaitos bus užpildomos automatiškai, sumažės mokesčių administratoriaus atliekamų patikrinimų ir inspekcijų skaičius, PVM bus grąžinamas sparčiau.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši priemonė neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 218 ir 232 straipsnių

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹, ypač į jos 395 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) raštu (jį Komisija užregistravo 2021 m. rugpjūčio 5 d.) Lenkija paprašė leidimo nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 218, 226 ir 232 straipsnių, kad visų apmokestinamųjų asmenų sandoriams, kurių sąskaitas faktūras reikalaujama išrašyti, būtų taikoma privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka. Priemonę prašyta leisti taikyti nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d.;
- (2) 2021 m. spalio 21 d. raštu Komisija Lenkijos prašymą nusiuntė kitoms valstybėms narėms. 2021 m. spalio 22 d. raštu Komisija pranešė Lenkija turinti visą informaciją, būtiną prašymui įvertinti;
- (3) 2022 m. vasario 8 d. raštu Lenkija pranešė Komisijai, kad nuo Direktyvos 2006/112/EB 226 straipsnio nukrypti leidžianti nuostata nereikalinga ir kad prašoma priemonė bus taikoma tik Lenkijos teritorijoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims;
- (4) Lenkija tvirtina, kad bendro reikalavimo dėl elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo nustatymas būtų naudingas kovojant su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) ir jo slėpimu. Šis reikalavimas kartu su papildomų sandorių duomenų perdavimu labai pagerins Lenkijos mokesčių administratoriaus galimybes atlikti analizę, leis jam automatiškai patikrinti, ar deklaruotas PVM atitinka sumokėtą PVM, ir leis tiksliau patikrinti mokesčių mokėtojų pateiktus prašymus grąžinti PVM. Be to, juo bus papildytos kitos priemonės, kuriomis siekiama kovoti su sukčiavimu PVM bei jo slėpimu ir modernizuoti PVM sistemą, pavyzdžiui, bendra audito byla PVM tikslais, išskaidyto mokėjimo mechanizmas², finansinių srautų elektroninės analizės sistema arba mažmeninės prekybos sektoriui stebėti skirta internetinė fiskalinio grynujų pinigų registro sistema;

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² Lenkijoje nustatytas, gavus leidimą, suteiktą Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2019/310 (OL L 51, 2019 2 22, p. 19).

- (5) Lenkija mano, kad privaloma elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka leistų įvairiais aspektais supaprastinti apmokestinamiesiems asmenims taikomą tvarką – supaprastinti prievolių laikymąsi, pavyzdžiui, automatiškai užpildant PVM deklaracijas ir sumuojamąsias ataskaitas arba paspartinant PVM grąžinimą. Elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarka būtų naudinga apmokestinamiesiems asmenims, pavyzdžiui, administratorius teiktų sąskaitų faktūrų saugojimo ir archyvavimo paslaugą arba būtų galima automatizuoti apskaitos procesus. Lenkijos teigimu, išlaidos, kurias apmokestinamieji asmenys patirtų pritaikydami savo sistemas prie elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarkos, neturėtų būti didelės, ypač palyginti su nauda, kurią jie gautų įvedus elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo modelį. Siekdama padėti prisitaikyti prie naujos tvarkos, prieš įsigaliojant privalomai elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarkai, Lenkija įdiegė savanorišką elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarką. Be to, nemokamai būtų suteikiamos priemonės, kurios padėtų laikytis privalomo elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo reikalavimo, ir būtų įgyvendinta išsami informavimo kampanija, per kurią mokesčių mokėtojai būtų supažindinami su naujomis PVM taisyklėmis dėl privalomos elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo tvarkos;
- (6) atsižvelgiant į plačią specialios priemonės taikymo sritį ir jos naujumą, svarbu įvertinti specialios priemonės poveikį kovai su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu, taip pat poveikį apmokestinamiesiems asmenims. Todėl, jeigu Lenkija manytų, kad specialią priemonę būtina pratęsti, kartu su pratęsimo prašymu ji turėtų pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje turėtų būti pateiktas specialios priemonės veiksmingumo kovoje su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir paprastinant PVM surinkimą vertinimas;
- (7) ši speciali priemonė neturėtų daryti poveikio vartotojo teisei gauti popierinę sąskaitą faktūrą Bendrijos vidaus sandorių atveju;
- (8) speciali priemonė yra proporcinga siekiamiems tikslams. Be to, taikant specialią priemonę nekyla rizika, kad bus pradėta sukčiauti kituose sektoriuose arba kitose valstybėse narėse;
- (9) speciali priemonė neturės neigiamo poveikio bendrai mokestinių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 218 straipsnio nuostatų, Lenkijai leidžiama Lenkijos teritorijoje įsisteigusių apmokestinamųjų asmenų išrašytas dokumentų arba pranešimų formos sąskaitas faktūras priimti tik tuo atveju, jei tie dokumentai ar pranešimai perduodami elektroniniu formatu.

2 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 232 straipsnio nuostatų, Lenkijai leidžiama nustatyti, kad Lenkijos teritorijoje išrašant elektronines sąskaitas faktūras gavėjo sutikimas tam nėra reikalingas.

3 straipsnis

Lenkija praneša Komisijai apie 1 ir 2 straipsniuose nurodytas nacionalines priemones, kuriomis įgyvendinamos nukrypti leidžiančios nuostatos.

4 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d.

Jeigu Lenkija mano, kad 1 ir 2 straipsniuose nurodytų nukrypti leidžiančių nuostatų taikymą būtina pratęsti, kartu su prašymu dėl pratęsimo Lenkija pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje įvertina, kiek 3 straipsnyje nurodytos nacionalinės priemonės padėjo veiksmingiau kovoti su sukčiavimu PVM ir jo slėpimu ir supaprastinti PVM surinkimą. Į tą ataskaitą, be kita ko, įtraukiamas tų priemonių poveikio apmokestinamiesiems asmenims įvertinimas, visų pirma, įvertinimas, ar nepadidėjo jiems tenkanti administracinė našta ir išlaidos.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*